

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 12 Aralık 2019
Sayı : 1617

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 13/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000581388

0000581388

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Toplam dünya nüfusunun %67'ni bünyesinde barındıran 37 ülke için yapılan, Emeklilerin Refah Durumu araştırmasında Türkiye'nin, 34. Sırada yer aldığı açıklanmıştır. 2019 yılı itibariyle ülkemizde 12 milyondan fazla sayıda emekli bulunduğunu, emeklilerin büyük çoğunluğunun maaşlarının yetersizliği sebebiyle kayıt dışı olarak asgari ücretin altında çalışmak zorunda kaldığı da basına yansımıştır.

Geçim sıkıntısı yaşayan, zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanan emeklilerimizin içinde bulunduğu durumun araştırılması, refah durumlarının iyileştirilmesi için çözüm üretici çalışmaların bir an önce yapılması için Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. 22.11.2019

Özcan ÖZEL
Yabua Milletvekili

Ali ŞEKER
İstanbul Milletvekili

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

Veli Ağbaba
Malatya Mr.

Ali Mahir BAYAR
Mardin Mr.

Hüseyin Yılmaz
Aydın Mr.

Deniz Yılmaz
Zonguldak Mr.

Nuhbayrak Altın
Orhan Sömer
Adana Mr.

Serkan Topal
Heta Mr.

0000581388

0000581388

GEREKÇE:

Asgari ücretin altında, 1000 liranın altında maaş alan çok sayıda emeklimiz bulunmaktadır. TBMM’de bin liranın altında maaş alan emeklilere, 1000 TL ödenmesini sağlamak üzere, kanun düzenlemesi yapılmıştır. Ancak orada da ayrıma gidilmiş ve 800 bin kişinin emekli aylığını 1000 lira altında kalmıştır. 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı kanun, maaş bağlama yöntemini değiştirmiş ve eski sistemde yüzde 65 ile yüzde 90 arasında olan emekli maaş bağlama oranını, yüzde 35’e kadar düşürmüştür bu durum bir çok emeklide mağduriyet yaratmıştır.

2018 yılının ilk aylarında, 8 milyonu aşkın yaşlılık aylığı alan emekli ve 4 milyon civarındaki hak sahibiyle birlikte toplam 12 milyon civarında kişi SGK’dan aylık almaktaydı. Ülkemizde dar gelirli kesimin mağduriyeti artmış ve 1.000 liranın altında emekli aylığı alan 847.643 kişi bulunmaktadır. Emeklilerin durumu perişandır. Geliri 673 liradan az olan kişilerin sosyal güvenlik primini devlet karşılamaktadır. Devlet verilerine göre ülkemizde geliri 673 liradan az olan kişi sayısı 8 milyon 647 bin 283’tür. Ülkede 8 milyon 647 bin kişinin geliri 673 lira yani 100 dolar altındadır.

Yıllarını bu ülkenin kalkınmasına ve gelişmesine emek vermiş olan, emekliler ile onların hak sahipleri, çok ciddi bir geçim sıkıntısı yaşamaktadır. Çok önemli bir toplumsal katman olan ve emeğe dayalı haklar kullanan emeklilerin, kendi kaderleri hakkında söz sahibi olmaları için, verdikleri sendikalaşma mücadelesine devlet tarafından engeller çıkarıldığından emekliler bu sıkıntıyı giderecek örgütlü yapılara sahip değildiler. Bir başka deyişle bu büyük kitlenin kaderi iktidarın iki dudağı arasındadır. Emekliler 2000’li yıllarda, özellikle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun (SSGSS) yürürlüğe girdiği, 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren büyük mağduriyetler ve hak kayıpları yaşamışlardır. Zira bu kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte, çalışanların yanı sıra emekliler de oldukça olumsuz etkilenmiştir. Çünkü emekliliğe erişim hakkı 2008 yılından sonra daha da zorlaşmış, emeklilik yaşı yükselmiş, emekli aylığı elde etme koşulları zorlaşmış ve emekli aylıkları düşmeye başlamıştır.

Emeklilerin yaşadığı bir diğer önemli sorun ise aynı koşulları yerine getirerek emekli olanların sırf farklı dönemlerde emekli olmaları nedeniyle emekli aylıklarındaki büyük farklılıklardır. Bunun giderilmesi için gerçek bir emeklilik yasası mutlaka çıkarılmalıdır.

Aylık bağlama oranları da değiştirilmiştir. Emekli aylıklarının a ortalama aylık kazancın yüzde 35 ile 40'ı olarak saptanmıştır. Bu durum ortalama emekli aylıklarının asgari ücretin yüzde 35-40'ına kadar gerilemesine neden olmaktadır. Bu nedenle 2002 yılında ortalama emekli aylıkları asgari ücretin yüzde 32 üstünde iken 2017'de asgari ücretin yüzde 6 altına gerilemiştir. Böylece emekli aylıkları asgari ücret karşısında yüzde 28 gerilemiştir.

Avustralyalı insan kaynakları ve yönetim danışmanlığı firması Melbourne Mercer'i her yıl düzenli olarak hazırladığı 'Küresel Emeklilik Endeksi 2019'a bu yıl Türkiye'yi de dâhil ederken, araştırma sonuçlarına ilişkin bir rapor hazırlamıştı. Bu yıl 11. kez yapılan ve yeterlilik, sürdürülebilirlik ve bütünlük olmak üzere üç alt endeksi kullanan firma, araştırmaya dahil ettiği her bir ülkenin emeklilik gelir sistemini 40'tan fazla göstergeyi baz alarak ölçümlemektedir. Bu araştırma sonucu hazırlanan rapora göre Türkiye'nin de içinde bulunduğu, toplam dünya nüfusunun yüzde 67'ni kapsayan 37 ülke için, her endeks değeri sıfır ile 100 arasında bir puanla değerlendirilen araştırmanın sonuç raporuna göre, Türkiye 42.2 puanla 'En iyi emeklilik' sıralamasında sondan 3. olmuştur. Raporda Türkiye'ye 'emekli maaşları artırılmalı' uyarısı da yapılmıştır. 42.2 puanla 34. sırada yer alan Türkiye, 39.5 puan alan Arjantin ile 39.4 puan alan Tayland'ın üstünde yer almıştır. Rapora göre, araştırmada geçen yılın ikincisi Hollanda aldığı 81 puanla birinci olurken, geçen yılın birincisi Danimarka 80.3 puanla ikinci olmuştur. Bu ülkeleri 75.3 puanla Avustralya, 73.6 puanla Finlandiya, 72.3 puanla İsveç takip etmiştir.

Bugün Türkiye de yaşayan 12 milyonu aşkın emeklinin, yüzde 75'i açlık sınırı tamamına yakını ise yoksulluk sınırı altında maaş almaktadır. Milyonlarca emekli ile hak sahibi, temel hak ve özgürlüklere ilişkin, uluslararası sözleşmeler ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına göre, ülkede 4 kişilik bir ailenin alması gereken en alt ücret olan, asgari ücretin altında maaş almaktadır. Yaşanan ekonomik krizden dolayı temel tüketim ürünlerinin fiyatları, yüzde 50-60 artarken, emekli maaşlarının yüzde 4, yüzde 3 gibi rakamlarla arttırılması kabul edilmez bir durumdur.

